

ΠΑΡΩΦΕΡΕΝΟ
ΕΤΟΣ
for Foreign
Αρ. Αδείας
01-1323

ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΒΑΠΤΙΣΤΗΣ

«Ίδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου»
(Ίωάν. α' 29)

● ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ●
Όργανο ὁμωνύμου Συλλόγου
Χριστοκοπίδου 12, 105 54 - Ἀθήνα
www.ioannisvaptistis.gr

Τηλέφωνα:
2103212713 - 2103212107
e-mail: info@ioannisvaptistis.gr,
vaptistisperiodiko@gmail.com

● ΕΤΟΣ 66ο - ΤΕΥΧΟΣ 733 ●
● ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2026 ●

● «Ίδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου» (Ίωάν. α' 29) ●

Ἡ Ἀνάστασις τρέχει

Ἡ ἀνάστασις χωρὶς τρέξιμο δέν ὑπάρχει. Ἡ Ἀνάστασις δέν εἶναι στάσις. Δέν εἶναι στατικό γεγονός. Δέν εἶναι ἓνα ἐπεισόδιο θεατρικοῦ ἔργου! Εἶναι ἀνά-στασις. Σηκωθῆτε καὶ τρέξτε! Παραστατικό εἶναι τό ἔθιμο νά μεταδίδουμε τή φλόγα τῆς πασχαλινῆς λαμπάδας καί σέ ἄλλους. «Δεῦτε λάβετε φῶς ἐκ τοῦ ἀνεσπέρου Φωτός». Ὑπενθυμίζει τό καθῆκον τῆς μεταδόσεως καί στους ἄλλους τῆς Ἀλήθειας καί τῆς Ἐλπίδας τοῦ Ἀναστημένου Χριστοῦ. Παριστάνει τήν Ἀνάστασι, πού τρέχει συνεχῶς καί μεταλαμπαδεύει τό Φῶς της, τή Ζωή της, τή Φωτιά της.

1. ● Τρέχει ἡ Ἀνάστασις. Πρῶτος λαμπαδηφόρος ὁ λευκοντυμένος ἄγγελος. Ἀγγέλλει τό μεγάλο μήνυμα: «Ἠγέρθη. Ἴδε ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτόν» (Μάρκ. ιστ' 6). Τό εἶδες; Τό πίστευσε; Τώρα τρέξιμο. «Ὑπάγετε εἶπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καί τῷ Πέτρῳ, ὅτι προάγει ὑμᾶς εἰς τήν Γαλιλαίαν ἐκεῖ αὐτόν ὄψεσθε».

2. ● Τρέχει ἡ Ἀνάστασις. Μέ τά φτερά ἑνός ἀγγέλου. Τρέχει καί μέ τό στόμα μιᾶς γυναίκας. Εἶναι ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνή. Οὔτε τό ἐνδεχόμενο τῆς Ἀναστάσεως δέν γνώριζε. Θρήνος ἀντί γιά χαρά στήν καρδιά της. Νεκρόν, ὄχι ζωντανόν, θέλει στό μνήμα νά Τόν τιμήσῃ. Τόν βλέπει καί κηπουρό Τόν νομίζει. Μά ξαφνικά ἀκούει τό ὄνομά της: «Μαρία»! Βλέπει τήν Ἀνάστασι. Παίρνει ἐντολή νά τρέξῃ γιά τήν Ἀνάστασι: «Πορεύου πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου» (Ίωάν. κ' 17). Καί τρέχει μαζί μέ τίς ἄλλες Μυροφόρες: «Ἐξελθοῦσαι ταχύ ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι αὐτοῖς, ὅτι ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν» (Ματθ. κη' 8).

3. ● Τρέχει ἡ Ἀνάστασις. Αὐτή τή φορά νά προλάβῃ δύο μαθητές νά μὴ βυθιστοῦν στό πένθος καί στή μελαγχολία. Πρὸς Ἐμμανούς. Τούς προλαβαίνει

ή 'Ανάστασις. Ἡ μᾶλλον ὁ 'Αναστημένος Κύριος: «*Γιατί τόσο σκυθρωποί;*».

● Ἀποδείξεις τούς φέρνει ὁ Κύριος ἀπό τή Γραφή! Καί τότε ἀνάβει μέσα τους ἡ φωτιά τῆς Ἀναστάσεως...

● Φεύγει, ἄφαντος ὁ Χριστός! Μένει ἡ Ἀνάστασις, ἡ χαρά τῆς Ἀναστάσεως. Κάνουν μεταβολή οἱ μαθητές. Ἐπιστρέφουν στήν Ἱερουσαλήμ. Τρέχουν νά διαμηνύσουν στούς ἄλλους μαθητές. Τρέχει ἡ Ἀνάστασις: «*Ἠγέρθη ὁ Κύριος*» (Λουκ. κδ' 26-34). Οἱ δύο στούς ἔνδεκα καί οἱ ἔνδεκα στούς δύο.

4. ● Τρέχει ἡ Ἀνάστασις. Ὑπερπηδᾷ κάθε ἐμπόδιο. Κλεισμένες οἱ πόρτες. Τί μέ τοῦτο; Ἡ Ἀνάστασις περνᾷ στό ὑπερῶο. Ὁ Ἀναστάς παρών! «*Κεκλεισμένων τῶν θυρῶν*». *Κεκλεισμένων τῶν καρδιῶν*. Προκαλεῖ: «*Ψηλαφήσατέ με καί ἴδετε...*».

5. ● Τρέχει τώρα στίς φλέβες τῶν Μαθητῶν ἡ ζωή τῆς Ἀναστάσεως. Τρέχει νά μεταδοθῆ καί στό *Θωμᾶ*: «*Ἐωράκαμεν τόν Κύριον*». Τόν εἶδαμε!

— Τόν εἶδατε; Κι ἐγώ δέν ἔχω δικαίωμα νά Τόν δω;

— Τρέξε, Χριστέ, ἀναστημένη Κύριε! Τρέξε! Μία ψυχή ζηταί νά δῆ καί νά πιστεύσῃ στήν Ἀνάστασι...

● Καί τρέχει ὁ Κύριος: «*Ἐλα, Θωμᾶ!*» Τί ζητᾷς; Τούς τύπους τῶν ἡλῶν; Τόσο εὐκόλα πράγματα ζητᾷς; Ἐλα νά δῆς τά σημάδια.

— Καί ὁ Θωμᾶς τρέχει ἀκόμα καί φωνάζει: «*Ὁ Κύριός μου καί ὁ Θεός μου*». Ποιά *φλόγα* σοῦ ἄναψε τήν καρδιά, Θωμᾶ; Ἡ Ἀνάστασις. Ποιό *μεγάφωνο* ἔδωσε ἔντασι στή *φωνή* σου; Ἡ Ἀνάστασις.

6. ● Κάθε φανέρωσις καί ἓνα τρέξιμο τῆς Ἀναστάσεως. Τό συνεργεῖο τῆς Ἀναστάσεως μέ ἀρχιμάστορα τόν Θεάνθρωπο Ἀναστάντα Κύριο, τρέχει καί στήνει νέους προβολεῖς, πού φωτίζουν

παντοτινά τόν ὄλο χῶρο. Τούς εἶχε πεῖ, ὅτι θά Τόν δοῦν στή Γαλιλαία.

— Τώρα ἡ Ἀνάστασις τρέχει πρὸς τή θάλασσα. «*Ἐφανέρωσεν ἑαυτόν πάλιν ἐπὶ τῆς θαλάσσης τῆς Τιβεριάδος*». Ἐπτὰ μαθητές. Ψαρεύουν ὄλη τή νύκτα. Τό πρωῖ μπροστά τους τό θαῦμα τῆς Ἀναστάσεως.

Μόνοι τους ἀλίευμα μηδέν. Μέ τόν Χριστό ψάρια μεγάλα καί πολλά, πού δέν μπορούσαν νά τραβήξουν τά δίχτυα. Τά μέτρησαν: «*Μεστόν ἰχθύων μεγάλων ἑκατόν πεντήκοντα τριῶν*» (Ἰωάν. κα' 11). Τά ψάρια τοῦ θαύματος τῆς Ἀναστάσεως 153. Οἱ ἄνθρωποι, πού ἀλιεύονται ἀπό τούς ψαράδες τῆς Ἀναστάσεως, ἀναρίθμητοι. Τρέχει ἡ Ἀνάστασις καί ἀλιεύει. Τό *τρεχαντήρι* τῆς Ἀναστάσεως δέν βουλιάζει. Εἶναι ἡ *Ἐκκλησία*.

7. ● Τρέχει ἡ Ἀνάστασις.

— *Πέτρο*, ἔτρεξες πρῶτος στό κενό μνημεῖο. Εἶδες πρῶτος τόν Ἀναστάντα Κύριο. Τώρα σέ ἐρωτᾷ σέ μιᾶ ἀπό τίς πολλές Του ἐμφανίσεις: Μ' ἀγαπᾷς; Ἄν μ' ἀγαπᾷς, ἐγώ εἶμαι ἡ Ἀνάστασις καί ἡ Ζωή. Τρέξε. «*Βόσκε τό πρόβατά μου*» στό χλοερό λιβάδι τῆς Ἀναστάσεως, κάτω ἀπό τό ζωογόνο Ἥλιο τῆς Ἀναστάσεως.

* * *

Τρέχει ἡ Ἀνάστασις. Ὅχι μόνη της. Μαζί μέ τά σημάδια, μέ τούς τύπους τῶν ἡλῶν. Δέν στάθηκε καθόλου ὁ Ἀναστημένος Χριστός. «*Παρέστησεν ἑαυτόν ζῶντα, δι' ἡμερῶν τεσσαράκοντα ὀπτανόμενος αὐτοῖς διὰ πολλῶν τεκμηρίων*» (Πράξ. α' 3).

Ἐπαιζε, θά λέγαμε, τό πρόγραμμα τῆς Ἀναστάσεως κάθε μέρα γιά σαράντα μέρες, σέ πολλούς τόπους, σέ πολλούς ἀνθρώπους, μέ πολλούς τρόπους, ὥστε ἀκαταμάχητα νά εἶναι τά τεκμήρια γιά τό ἔργο τῆς Ἀναστάσεως.

● Καί κάθε Θωμᾶς, κάθε καλοπροαίρετος, βλέπει τήν Ἀνάστασι νά τρέχη μαζί μέ τούς τύπους τῶν ἡλων.

● Ἀνάστασις χωρίς ἡλους, χωρίς καρφιά, δέν ὑπάρχει.

● Ἀνάστασις χωρίς καθήλωσι, χωρίς σταύρωσι, δέν ὑπάρχει.

● Ἀνάστασις χωρίς ἀποκαθήλωσι ἀπό τό θάνατο δέν ὑπάρχει.

● Ἀνάστασις χωρίς σημάδια χειροπιαστά, δέν ὑπάρχει.

● Οἱ τύποι τῶν ἡλων! Μυριάδες τά τεκμήρια, ἀλλά καί πολλά τά καρφώματα τῆς Ἀναστάσεως. Οἱ τύποι τῶν καρφιῶν, εἴτε εἶναι σημάδια τῆς δόξας τοῦ Σταυροῦ, εἴτε εἶναι σημάδια τῆς πολεμικῆς, ἀποτελοῦν τίς πιό ἀποστομωτικές ἀποδείξεις τῆς Ἀναστάσεως.

● Ἡ Ἐκκλησία, τό ἀναστημένο Σῶμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, θά ἔχη πάντοτε τούς τύπους τῶν ἡλων, εἴτε σημάδια διωγμοῦ, εἴτε ζωντανές ἀποδείξεις τῆς Ἀναστάσεως Χριστοῦ.

● Ὁ Χριστός δέν εἶναι νεκροί τύποι. Εἶναι τύποι οὐσίας, θυσίας καί παρουσίας. Ἡ Ἀνάστασις Του εἶναι ὁ ἡλιος, πού κάθε ἀκτίνα Του σέ θωπεύει καί σοῦ λέει: Νά ἀκόμα ἓνας τύπος τῶν ἡλων! Νά ἀκόμα μία ἀπόδειξις τῆς Ἀναστάσεως. Τρέξε καί σύ καί πές στους ἄλλους ὅ,τι ἀπό τά δύο σ' ἀρέσει πιό πολύ:

—Μέ τό Θωμᾶ νά φωνάζης: «Ὁ Κύριός μου καί ὁ Θεός μου».

—Μέ τήν ἱστορία εἴκοσι αἰῶνων νά διαλαλῆς: **ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ!**

* * *

● Τό ἀληθινό ΦΩΣ!

● Ἀρκεῖ ὁ φωτισμός τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἀρκεῖ τό «Δεῦτε λάβετε φῶς ἐκ τοῦ ἀνεσπέρου Φωτός». Ἀρκεῖ τό «Νῦν πάντα πεπλήρωται φῶτός, οὐρανός τε καί γῆ καί τά καταχθόνια».

● Ἀρκεῖ τό «Ἐγώ εἰμι τό Φῶς τοῦ κόσμου» (Ἰωάν. η' 12).

● Ἀρκεῖ τό «Φωτίζου, φωτίζου, ἡ νέα Ἱερουσαλήμ (ἡ Ἐκκλησία)».

● Ἀρκεῖ τό «Ὑμεῖς ἐστε τό φῶς τοῦ κόσμου» (Ματθ. ε' 14).

● Ἀρκεῖ τό «Οὕτω λαμψάτω τό φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων» (Ματθ. ε' 16).

● Ἀρκεῖ τό «Ὁ ἀκολουθῶν ἐμοί, οὐ μή περιπατήσῃ ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἔξει τό φῶς τῆς ζωῆς» (Ἰωάν. η' 12).

● Ἀρκεῖ τό «Ἐγώ Φῶς εἰς τόν κόσμον ἐλήλυθα» (Ἰωάν. ιβ' 46).

● Ἀρκεῖ τό φῶς, πού «περιήστραψεν ἀπό τοῦ οὐρανοῦ» καί τύφλωσε σωματικά τόν Παῦλο καί τόν φώτισε ἐσωτερικά καί τόν ἄλλαξε (Πράξ. θ' 3).

● Ἀρκεῖ τό «Τέθεικά σε εἰς φῶς ἐθνῶν» (Πράξ. ιγ' 47).

● Ἀρκεῖ τό «Ὡς τέκνα φωτός περιπατεῖτε» (Ἐφεσ. ε' 8).

● Ἀρκεῖ τό «Υἱοί φωτός ἐστε καί υἱοί ἡμέρας» (Α' Θεσ. ε' 5).

● Ἀρκεῖ τό «Θαυμαστόν φῶς τῆς κλήσεως ἡμῶν» (Α' Πέτρ. β' 9).

● Ἀρκεῖ τό «Τό φῶς τό ἀληθινόν ἤδη φαίνει» (Α' Ἰωάν. β' 8).

Δ. Γ. Α.

Ἀνάστασις Χριστοῦ καί νεκρῶν

Συνήγορο τῆς Ἀναστάσεως μπορούμε νά ὀνομάσουμε τόν ἀπόστολο Παῦλο. Ἀπό τό ἕνα μέρος ὁ Παῦλος εἶχε τούς φιλοσόφους, πού καί στό χώρο τῆς Κορίνθου διέθεταν ἐπιρροή. Ἀπό τό ἄλλο ἀντιμετώπιζε πλανημένους τοῦ χριστιανικοῦ χώρου, πού δέν μπορούσαν νά δεχθοῦν τήν ἀνάστασι τῶν σωμάτων. Μιλοῦσαν γιά ἀνάστασι, ἀλλά τή νοοῦσαν πνευματική, ὡς μεταμόρφωσι βίου.

Τά συνεχή ἐπιχειρήματά του γιά τήν ἀνάστασι τῶν νεκρῶν (σωμάτων), ὁ ἱερός Χρυσοστομος τά παρουσιάζει ὡς ἀποστομωτικά τῆς θεωρίας, πού περιώριζε τήν ἀνάστασι μόνο στό ἐπίπεδο τῆς ψυχῆς. Λέει χαρακτηριστικά: «*Κάν μένη ἡ ψυχή, κἄν μυριάκις ἀθάνατος ἦ, ὡσπερ οὖν καί ἔστι, τῆς σαρκός χωρίς οὐκ ἀπολήφεται τά ἀπόρρητα ἀγαθὰ ἐκεῖνα, ὡσπερ οὖν οὐδέ κολασθήσεται*» (Ε. Π.Ε. 18α.598). Μετάφρασις: *Κι ἂν παραμένη ἡ ψυχή κι ἂν εἶναι μυριάδες φορές ἀθάνατη, ὅπως βέβαια καί εἶναι, χωρίς τό σῶμα δέν θ' ἀπολαύσῃ ἐκεῖνα τά ἀπόρρητα ἀγαθὰ, ὅπως βέβαια οὔτε καί θά κολασθῇ.*

• Ὁ Παῦλος βρῖσκει εὐκαιρία ν' ἀναπτύξῃ τήν ἐπιχειρηματολογία του γιά τήν ἀνάστασι τῶν νεκρῶν, πού θά γίνῃ κατά τή δευτέρα παρουσία τοῦ Κυρίου. Ἀλλεπάλληλες οἱ ὑποθέσεις, γιά ν' ἀναδειχθοῦν οἱ ἀδιαμφισβήτητες ἀπαντήσεις γιά τήν ἀνάστασι τῶν σωμάτων. «*Εἰ δὲ Χριστός κηρύσσεται ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται, πῶς λέγουσί τινες ἐν ὑμῖν ὅτι ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν; Εἰ δὲ ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν, οὐδὲ Χριστός ἐγήγερται. Εἰ δὲ Χριστός οὐκ ἐγήγερται, κενόν ἄρα τό κήρυγμα ἡμῶν, κενή δὲ καί ἡ πίστις ὑμῶν*» (Α' Κορ. ιε' 12-14). Ἀπόδοσις στήν ἀπλοελληνική: «*Ἀφοῦ δὲ κηρύττουμε, ὅτι ὁ Χριστός ἔχει ἀναστηθῆ ἐκ νεκρῶν,*

πῶς μερικοὶ μεταξύ σας λέγουν, ὅτι δέν ὑπάρχει ἀνάστασι νεκρῶν; Ἄν δέν ὑπάρχῃ ἀνάστασις νεκρῶν, τότε οὔτε ὁ Χριστός ἔχει ἀναστηθῆ. Καί ἂν ὁ Χριστός δέν ἔχῃ ἀναστηθῆ, τότε μάταιο τό κήρυγμά μας, ματαία καί ἡ πίστις σας».

• Παρατηρεῖται μία ὁρμητικότητα τοῦ λόγου, σάν νά ἤθελε ὁ Παῦλος νά παρασύρῃ στό πέρασμα τῶν τεκμηρίων τῆς θεωρίας κατὰ τῆς ἀναστάσεως.

• Τό πρῶτον «*ἐάν*»: Ἄν κηρύττουμε καί πιστεύουμε, ὅτι ὁ Χριστός ἀναστήθηκε, πῶς ὑπάρχουν ἀνάμεσά μας μερικοὶ πού μπορεῖ νά ὑποστηρίζουν ὅτι δέν ἀνασταίνονται οἱ νεκροί; Στό «*πῶς*» τῆς παράλογης ἀπιστίας, ἀντιπαρατίθεται τό «*ὅπως*» προηγουμένων ἀναμφισβητήτων γεγονότων.

Ἐν προκειμένῳ, ὅπως ἀναστήθηκε ὁ Χριστός, ἔτσι θ' ἀναστηθοῦν καί οἱ νεκροί. Ἀφοῦ ἔγινε ἡ ἀρχή, γιατί νά μή συνεχισθῇ τό θαῦμα; Ἡ μᾶλλον, ἀφοῦ ἔγινε τό θαῦμα, γιατί νά μή τό ζήσουμε κι ἐμεῖς προσωπικά; «*Συνήγειρεν ἡμᾶς καί συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ*» (Ἐφεσ. β' 6).

Ἡ ἀπορία δέν εἶναι, πῶς θ' ἀναστηθοῦν οἱ νεκροί. Αὐτό εἶναι φυσική συνέπεια τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ. Ἡ ἀπορία εἶναι, πῶς ὑπάρχουν ἄνθρωποι, πού δέν θέλουν ν' ἀκούσουν, ὅτι οἱ νεκροὶ ἀπό τά μνήματα θ' ἀναστηθοῦν! Θά συμβῆ ἡ κοινή ἀνάστασις καί διότι προφητεύτηκε ὄχι ἀπό ἄνθρωπο προφήτη, ἀλλ' ἀπό τόν Θεάνθρωπο Κύριο. «*Ἀμήν ἀμήν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἔρχεται ὥρα, ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούσονται τῆς φωνῆς τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, καί οἱ ἀκούσαντες ζήσονται... Ἐρχεται ὥρα, ἐν ἧ πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούσονται τῆς φωνῆς αὐτοῦ*» (Ἰωάν. ε' 24, 28).

• Τό παράλογο εἶναι, ὅτι ἀκόμη καί χριστιανοί, ἐνῶ μιᾶνε γιά τήν Ἀνάστασι τῶν νεκρῶν, ἐνῶ γιορτάζουν τήν Ἀ-

νάστασι μέ χαρά, ἐνῶ λένε τό χαιρετισμό «Χριστός Ἀνέστη», ὅταν στέκωνται μπροστά στό φέρετρο δικοῦ τους ἀνθρώπου, θρηνοῦν ἀπαρηγόρητα, σάν νά μή πιστεύουν, ὅτι καί οἱ ἴδιοι θ' ἀναστηθοῦν!

• Ποιός κλαίει στόν τάφο τοῦ Χριστοῦ; Ὅλοι γνωρίζουν, ὅτι εἶναι «κενός», ἄδειος, ὅτι «οὐκ ἔστιν ὧδε». Ἐν τούτοις στούς τάφους τῶν ἀνθρώπων κλαίνει. Καί ὁ τρόπος, πού κλαίνει καί τά λόγια πού λένε, φανερόνουν ἀπιστία, ὅτι θ' ἀναστηθοῦν τά σώματα, ἐνῶ οἱ ψυχές ζοῦν τήν ἀτέλειωτη αἰωνιότητα.

• Ἄν ὁ Τάφος τοῦ Χριστοῦ ἔκρυβε τή «Ζωή» καί ἡ Ζωή, ὁ Χριστός, βγήκε ἀπό τόν τάφο, αὐτός ὁ τάφος εἶναι καί ἡ δική μας ζωή καί ἀνάστασις. Εἶναι «ἡ πηγὴ τῆς ἡμῶν Ἀναστάσεως».

• Ἄν κενώθηκε ὁ τάφος τοῦ Χριστοῦ, γιατί νά μή κενωθοῦν καί οἱ τάφοι τῶν ἀνθρώπων; Ὁ Χριστός εἶναι «ὁ κενώσας τά μνήματα». Θ' ἀδειάσουν οἱ τάφοι, ὄχι γιά νά μποῦν ἄλλοι μέσα, ἀλλά γιατί δέν θά ὑπάρχουν πλέον νεκροί. Ὅλοι θ' ἀναστηθοῦν. Ἡ ἕκταφή, πού λέγεται ἀνάστασις νεκρῶν, δέν θά παραδώση γυμνά κόκκαλα. Θά παραδώση ζωντανά σώματα.

• Ἄν δέν ἀνασταίνωνται οἱ νεκροί, δέν ἀναστήθηκε καί ὁ Χριστός. Καί ἂν δέν ἀναστήθηκε ὁ Χριστός, τότε γιατί ἦλθε ἀπό τόν οὐρανὸ στή γῆ; Εἶχε ἀνάγκη ὁ Ἀσώματος νά πάρῃ σῶμα, ὁ Ἀναμάρτητος νά πεθάνῃ;

• Ἄν δέν ἀνασταίνωνται οἱ νεκροί, δέν ἀναστήθηκε καί ὁ Χριστός. Καί ἂν δέν ἀναστήθηκε ὁ Χριστός, τότε τί χρειάζεται τό κήρυγμα; Τότε τί χρειάζεται ἡ πίστις; Τότε τί χρειάζεται ἡ Ἐκκλησία;

— Ἄν δέν ὑπάρχη ὁ ἥλιος, τί νά τὴν κάνῃς τὴ ζωή;

— Ἄν δέν ὑπάρχη τό θεμέλιο, τί νά τό κάνῃς τό οἰκοδόμημα;

— Ἄν δέν ὑπάρχη ἡ ρίζα, τί νά τό κάνῃς τό δένδρο;

• Ὁ ἥλιος τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς εἶναι

ἡ Ἀνάστασις. Χωρὶς τὴν Ἀνάστασι, ὁ Χριστός εἶναι... ἄχρηστος!

• Τό θεμέλιο τῆς πίστεως εἶναι ἡ Ἀνάστασις. Χωρὶς τὴν Ἀνάστασι, τί νά τὸν κάνῃς τό Χριστιανισμό; Νά τὸν ἔχῃς σάν σύστημα ζωῆς; Σάν φιλοσοφία; Σάν θρησκεία; Σάν ιδεολογία; Μά δέν πᾶνε ὅλα αὐτά στό Χριστιανισμό, πού εἶναι ζωὴ καί ἐλπίδα ἀναστάσεως.

• Ἡ ρίζα τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἡ Ἀνάστασις. Χωρὶς τὴν Ἀνάστασι, τί νά τὴν κάνῃς τὴν Ἐκκλησία; Γιά νά κοροϊδεύῃ τὸν κόσμο; Γιά νεκροφώρα; Γιά μοιρολογίστρα; Γιά ἐθνικοκοινωνικό κατεστημένο; Μά ὅλα αὐτά εἶναι ξένα γιά τὴν Ἐκκλησία, πού εἶναι τό χυμῶδες δένδρο τῆς Ἀναστάσεως.

• Ἄν δέν ἀνασταίνωνται οἱ νεκροί, τότε εἶναι ἓνα νεκρὸ γράμμα ἢ πίστις, εἶναι κούφιο τό κήρυγμα. Τότε πρέπει νά γκρεμίσουμε ὅλες τίς ἐκκλησίες. Τότε ὅλα ἔχουν χαθῆ. Λέει ὁ ἱερός Χρυσόστομος:

«Τὸ πᾶν ἀπωλέσαμεν, φησὶν, ἅπαντα οἶχεται, εἰ μὴ ἠγέρθη» (Ε.Π.Ε. 18α, 594-596).

Μετάφρασις: Χάσαμεν τά πάντα. Τά πάντα φύγανε, ἂν δέν ἀναστήθηκε ὁ Χριστός.

* * *

Ἐπαναλαμβάνει ὁ Παῦλος τὰ «ἐάν», πού παρουσίασε ἀλλεπάλληλα στούς στίχους 12 καί 13 τοῦ 15ου κεφαλαίου τῆς Α' Κορινθίους: «Εἰ γὰρ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται. Εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, ματαία ἢ πίστις ὑμῶν· ἐτι ἐστὲ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν» (Α' Κορ. ιε' 16-17). Εἶναι τόσο τό εὐλογημένο του πάθος, νά δείξῃ πόσο σαφές εἶναι τό γεγονός τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν καί πόσο ἡ μία ἀνάστασις ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἄλλη, ὥστε ἐπιμένει.

• Οἱ συνέπειες ἀπὸ τὴν ἄρνησι τῆς πίστεως στὴν ἀνάστασι τῶν νεκρῶν εἶναι τραγικὲς καί στόν ἠθικό τομέα. Ἄν δέν ἀναστήθηκε ὁ Χριστός, τότε ὄχι

μόνο τό οικοδόμημα τῆς Χριστιανικῆς Ἀλήθειας σωριάζεται σέ ἐρείπια, ἀλλά καί ἡ ἀμαρτία γίνεται τρόπος ζωῆς, ἢ μάλλον τυραννίδα ζωῆς. Λέει ὁ ἱερός Χρυσόστομος: Μετάφρασις: «Ἄν δέν ἀναστήθηκε ὁ Χριστός, οὔτε θυσιάστηκε. Ἄν δέ οὔτε θυσιάστηκε, οὔτε καί ἡ ἀμαρτία καταλύθηκε. Ἄν ὅμως δέν καταλύθηκε, βρίσκεστε ἀκόμα σ' αὐτήν. Ἄν δέ εἴστε στήν ἀμαρτία, μάταια κηρύξαμε. Ἄν δέ μάταια κηρύξαμε, μάταια πιστεύσατε, ὅτι ἔχετε ἀπαλλαγῆ ἀπ' τήν ἀμαρτία (Ε.Π.Ε. 18α, 596).

• Χωρίς ἀνάστασι νεκρῶν, δέν ὑπάρχει ἀνάστασις Χριστοῦ. Χωρίς ἀνάστασι Χριστοῦ ὁ θάνατος παραμένει ἀθάνατος. Ἡ ἀμαρτία παραμένει ἀνιάτη.

• Ἄν ὁ θάνατος εἶναι καρπός τῆς ἀμαρτίας, ὁ σταυρικός θάνατος τοῦ ἀναμαρτήτου Ἰησοῦ εἶναι τό πλήγμα, καί ἡ ἀνάστασίς Του, ἡ χαριστική βολή κατά τοῦ θανάτου. Ὁ θάνατός Του καί ἡ ἀνάστασίς Του εἶναι νέκρωσις τοῦ σώματος τῆς ἀμαρτίας καί ἀνάστασις στήν «καινή» ζωή. «Νικητής τροπαιούχος κατά θανάτου, ὁ Ἀθάνατος ἀνεδείχθη» (ἀ' ὠδή κανόνος γ' ἤχου)

* * *

Συνεχίζει ὁ ἀπόστολος Παῦλος τά ἐπιχειρήματά του.

Τό νέο ἐπιχείρημα: Ἄν δέν ἀνασταίνονται οἱ νεκροί καί ἄρα δέν ἔχη ἀναστήθῃ ὁ Χριστός, τότε κι ἐκεῖνοι οἱ ἐνάρετοι, πού πέθαναν, μέ τήν πίστι ὅτι δέν πέθαναν, χάθηκαν. Ἐκλείσαν τά μάτια, μέ τήν ἐλπίδα ὅτι κοιμήθηκαν, ἀλλά ποτέ δέν θά ξυπνήσουν! «Ἄρα καί οἱ κοιμηθέντες ἐν Χριστῷ ἀπώλοντο. Εἰ ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ ἠλπικότες ἐσμὲν ἐν Χριστῷ μόνον, ἐλεεινότεροι πάντων ἀνθρώπων ἐσμὲν» (Α' Κορ. ιε' 18-19).

• Ἄν ὁ ἴδιος ὁ Χριστός πέθανε καί δέν ἀναστήθηκε, ἀλλά κρατήθηκε αἰχμάλωτος τοῦ θανάτου, τότε πῶς θά ἔσπαγε τίς ἄλυσίδες γιά νά λευτερώσῃ τοῦς δεσμίους τοῦ ἄδου; Ἄλλ' ἂν κρα-

τήθηκε ἀπό τό θάνατο αἰχμάλωτος, πού ἡ Θεότητά καί ἡ παντοδυναμία Του; Ἄν ὅμως ὁ Χριστός κατέλυσε τό θάνατο, τότε δέν εἶναι νικητής τοῦ θανάτου μόνο γιά τόν ἑαυτό Του. Εἶναι νικητής καί γιά τοῦς ἀνθρώπους.

• Γιά τό δεῦτερο «Ἄν», πού στηρίζεται στήν πεποίθησι τῆς Ἀναστάσεως: Μυριάδες εἶναι οἱ μάρτυρες. Ἐκεῖνοι, πού ἔδωσαν τή μαρτυρία τοῦ Ἰησοῦ καί τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ. Ἐκεῖνοι, πού μέ τό μαρτύριό τους φανέρωσαν τόν παντοδύναμο Ἰησοῦ καί «τὴν δύναμιν τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ» (Φιλιπ. γ' 10). Ἐκεῖνοι, πού ἡ ἐλπίδα τῆς ἀναστάσεως τοῦς ἔδινε φτερά γιά τό μαρτύριο, πῆγαν χαμένοι; Πέθαναν γιά ἓνα ψέμα; «Ἄρα καί οἱ κοιμηθέντες ἐν Χριστῷ ἀπώλοντο» (Α' Κορ. ιε' 18-19).

• Ἄν, λοιπόν, δέν ὑπάρχη ἀνάστασις νεκρῶν, τότε φροῦδες, ἀπατηλές, εἶναι οἱ ἐλπίδες. Καί ἂν δέν ὑπάρχη ἡ ἐλπίδα τῆς αἰωνίου βασιλείας τοῦ Θεοῦ, καί ἀκολουθοῦμε τό Χριστό μέ περιορισμένο τόν ὀρίζοντα σέ τούτη τή ζωή, τότε εἴμαστε οἱ πιό ἀξιολύπητοι. Εἴμαστε λοιπόν τά πιό μεγάλα κορόιδα. Γιατί;

Διότι χάνουμε τήν ἄλλη ζωή, ἀφοῦ δέν ὑπάρχει! Χάνουμε καί τούτη τή ζωή, ἀφοῦ ὄχι μόνο δέν τήν ἀπολαμβάνουμε ἠδονιστικά καί εὐδαιμονικά, ἀλλά καί ὑφιστάμεθα τόσους διωγμούς καί τόσες στερήσεις γιά τό Χριστό! «Εἰ ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ ἠλπικότες ἐσμὲν ἐν Χριστῷ μόνον, ἐλεεινότεροι πάντων ἀνθρώπων ἐσμὲν» (Α' Κορ. ιε' 18-19).

Ἅσοι πιστοί, ψάλλουν τήν κατάργησι τοῦ θανάτου καί τό θρίαμβο τῆς Ἀναστάσεως. «Χριστός ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται, ἡ ἀπαρχή τῶν κεκοιμημένων· ὁ Πρωτότοκος τῆς κτίσεως, καί Δημιουργός πάντων τῶν γεγονότων, τήν καταφθαρεῖσαν φύσιν τοῦ γένους ἡμῶν, ἐν ἑαυτῷ ἀνεκαίνισεν. Οὐκέτι, θάνατε, κυριεύεις· ὁ γάρ τῶν ὄλων Δεσπότης τό κράτος σου κατέλυσε» (κάθισμα γ' ἤχου).

Δ.Γ.Α.

Πρᾶος καὶ ταπεινός † Ὁ ἐπίσκοπος Θήρας Ἐπιφάνιος

Ἀγάπησε πάνω ἀπό ὅλα τὴν ἡσυχὴ ζωὴ τῆς ἀγιότητος. Ὅσοι τὸν γνώριζαν, δέν θά ἔχουν νά ποῦν, ὅτι τὸν εἶδαν τα-ραγμένο, θυμώδη, ἐπιβλητικό, ἐπιδεικτικό. Πρᾶος καὶ ἄκακος σέ ὅλη τὴ ζωὴ του. Ἐπιφάνιος ὠνομάστηκε ὅταν φόρεσε τό ράσο τοῦ μοναχοῦ, τοῦ διακό-νου, τοῦ πρεσβυτέρου, τοῦ ἐπισκόπου. Ἀλλά τὴν ἐπιφάνεια ποτέ δέν τὴν ἀγά-πησε καὶ δέν τὴν ἐπεδίωξε.

- Ταπεινός ἀπό μικρός μέχρι βαθειὰ γεράματα. Γεννημένος στήν Ἄμοργό τό 1934 ζοῦσε μέ πόθο νά διακονῇ τὴν Ἐκκλησία. Νεαρός ἐργάστηκε σέ τα-πεινές δουλειές. Γνωρίστηκε μέ σε-μνοῦς κληρικούς, ὅπως ἦταν ὁ Ἄμορ-γιανῆς καταγωγῆς πατήρ Σπυρίδων Σγουρόπουλος καὶ ὁ ἐπίσκοπος Σαντο-ρίνης Γαβριὴλ Καλοκαιρινός.

- Τελείωσε τὴν Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἀγάπησε τὴν ἡσυχία καὶ τὴν πνευματικὴ ζωὴ. Χειροτονήθηκε διάκονος στήν Ἀθήνα. Καὶ ἀκολούθως πρεσβύτερος γιὰ τὴν ἱ. Μητρόπολι Θήρας.

- Ἐγινε «τύπος τῶν πιστῶν», χωρίς νά παύσῃ νά βρίσκεται σέ περιπέτειες. Ἡ εὐαισθησία του τὸν ὑποχρέωσε νά ἀναχωρήσῃ ἀπό τὴν ἔδρα τῆς Μητρο-πόλεως, τὴν Σαντορίνη, καὶ ν' ἀποσυρθῇ στήν ἰδιαίτερη πατρίδα του Ἄμοργό.

- Ὁ ἅγιος πάντοτε καταφρονεῖται καὶ φθονεῖται. Καὶ ὁ π. Ἐπιφάνιος ἄκα-κος καὶ ἄλαλος μπροστά σέ φθονερούς πειρασμικούς ἀνθρώπους, ἔφυγε, θά λέγαμε, αὐτοεξορίστηκε, στό νησί τῆς Χοζοβιότισσας. «Ὡσεὶ κωφός οὐκ ἤ-κουεν καὶ ὡσεὶ ἄλαλος οὐκ ἤνοιγε τό στόμα αὐτοῦ». Δέν ἀπήντησε σέ καμ-μία ἀπό τίς συκοφαντίες πού ἐκσφεν-δόνισαν μικροψυχοὶ «ἀδελφοί».

- Ὁ χαράσσω τὶς γραμμές αὐτές, τὸν συνάντησα τό 1981 στήν Ἄμοργό. Εἶχε ἀποσυρθῇ στό μετόχι τῆς Μονῆς, προσευχόμενος, τελῶν τὶς ἀκολουθίες, ἐξομολογῶν καὶ κυρίως οὐδέποτε ἀνοι-γων στόμα κατὰ ἐχθρῶν καὶ συκοφαν-τῶν. Πάντοτε ἤρεμος. Πάντοτε ἀγαθο-εργῆς. Πάντοτε ταπεινός. Πάντοτε γλυ-κὺς. Πάντοτε ἤρεμος. Πάντοτε μελετη-ρός. Πάντοτε γλυκύφθογος. Οὐδέποτε θορυβώδης. Φιλάνθρωπος, χωρίς νά γνωρίζει ἢ «ἀριστερά του τί ποιεῖ ἢ δε-ξιά» του.

- Ὅλοι τὸν ἀγαποῦσαν στό νησί. Κανέναν ὅμως δέν ἄφησε νά ὑπερασπί-ση τό ἦθος του ἢ νά τὸν προβάλλῃ γιὰ κάποια μεγαλύτερη θέσι. Χαρά του ἦταν τό πετραχήλι του. Τό μόνο πνευματικό του ὄπλο. Σαγήνευσε ἀναρίθμητες ψυχές.

- Καὶ ἦλθε ἡ ὥρα τῆς ἀποκαταστά-σεως τῆς ἀδικίας. Χωρίς νά ζητήσῃ ἐπισκοπικό ἀξίωμα, ἢ Ἐκκλησία θέ-λησε νά τὸν βγάλῃ ἀπό τὴν ἀφάνεια. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν μακαριστός Χριστόδουλος τὸν ἀνέσυρε. Τὸν ἀναζή-τησε. Καὶ ἡ Ἱεραρχία τὸν ἐξέλεξε Μητρο-πολίτη Θήρας, Ἄμοργοῦ καὶ νήσων.

- Ὁ ταπεινός Ἐπιφάνιος (Ἀρτέμης) ἐπὶ τὴν «λυχνία». Οἱ ἐλάχιστοι συ-κοφάντες τοῦ ἀγίου ἐκρύβησαν. Ὁ λαὸς τῆς Σαντορίνης σκίρτησε ἀπό χαρά.

- Κακία σέ κανέναν δέν κράτησε. Τοῦ χάρισε ὁ Χριστός τὴν εὐκαιρία ν' ἀγκαλιάσῃ καὶ τοὺς λίγους ἐχθρούς του. Τό νησί μοσχοβόλησε. Ψυχές ἀνα-παύτηκαν στόν ἅγιο πνευματικό πα-τέρα.

- Ἡ πατρίδα του δέχτηκε τό σκῆ-νωμά του. Ἄς ἔχουμε τὴν εὐχὴ τοῦ τα-πεινοῦ ἐπισκόπου Ἐπιφανίου.

Δ.Γ.Α.

ΠΡΟΣΧΩΜΕΝ

Ἡ μεταβολή τῶν Τιμίων Δώρων

Ὁ Κύριος προσφέρει τὴν Σάρκα Του, τὸν ἑαυτό Του, κατὰ τρόπο μυστηριώδη, ὑπὸ τὴν μορφή τοῦ **ἁγιασμένου Ἄρτου**. Ὄταν ὁ Κύριος ἦταν στή γῆ, ἄνθρωπο ἔβλεπαν, καί ὅμως ἦταν Θεός. Στό μυστήριο τῆς θείας Εὐχαριστίας, μετὰ τὴ μεταβολή, βλέπουμε Ἄρτο (ψωμί), καί ὅμως εἶναι Σῶμα Χριστοῦ. Βλέπουμε Οἶνο (κρασί), καί ὅμως εἶναι Αἷμα Χριστοῦ.

• Ὁ Χριστός δέν ἀπαντᾷ στό **«πῶς;»** τῶν Ἰουδαίων. *«Πῶς δύναται οὗτος ἡμῖν δοῦναι τὴν σάρκα φαγεῖν;»* (Ἰωάν. στ' 52). Δέν ἐξηγεῖ μέ ποιό τρόπο θά προσφέρῃ τὴν Σάρκα Του γιὰ νά φάγουν. Διότι δέν μπορούσαν νά ἐννοήσουν τό **μυστήριο**. Τό πῶς γίνεται ἡ μεταβολή τοῦ ψωμοῦ καί τοῦ κρασιοῦ σέ Σῶμα καί Αἷμα Χριστοῦ, δέν τό ἐννοοῦμε μέν, τό πιστεύουμε ὅμως. Καί διότι ἡ φύσις μᾶς φανερώνει τόσες μεταβολές, καί διότι τό Ἅγιον Πνεῦμα ποιεῖ τὴ μυστηριώδη **μεταβολή** στή θεία Λειτουργία. Ὁ λειτουργὸς ἰκετεύει τὸν Θεό νά καταπέμψῃ τό Πανάγιον Πνεῦμα. Καί λέει: *«Ποίησον τὸν μὲν ἄρτον τοῦτον τίμιον Σῶμα τοῦ Χριστοῦ Σου, τὸ δέ ἐν τῷ ποτηρίῳ τοῦτο τίμιον Αἷμα τοῦ Χριστοῦ Σου, μεταβαλὼν τῷ Πνεύματί Σου τῷ Ἁγίῳ»*.

• Αὐτός πού κάνει τόσες μεταβολές στό φυσικό κόσμο, δέν μπορεῖ νά κἀνῃ καί τὴ μεταβολή τῶν φυσικῶν στοιχείων τοῦ ψωμοῦ καί τοῦ κρασιοῦ σέ ὑπερφυσικά στοιχεία, σέ Σῶμα καί Αἷμα Χριστοῦ; Πῶς στό πρόβατο τό χορτάρι πού τρώει μεταβάλλεται σέ αἷμα; Πῶς ἡ ἀμπελιά ρουφάει νερό καί μεταβάλλεται σέ κρασί; Πῶς τό μωρό πίνει γάλα καί μεταβάλλεται σέ αἷμα; Πῶς γίνονται τόσες μεταβολές; Ἔτσι γίνεται καί ἡ μεταβολή τοῦ ἄρτου καί τοῦ οἴνου σέ Σῶμα καί Αἷμα Χριστοῦ.

• Τό Σῶμα καί τό Αἷμα τοῦ Χριστοῦ εἶναι σέ κάθε θεία Λειτουργία **ἀληθινά**, καί ὄχι **συμβολικά** δῶρα. Γι' αὐτό τονίζει ὁ *«προσφέρων καί προσφερόμενος»* Κύριος: *«Ἡ σὰρξ μου ἀληθὴς ἐστὶ βρῶσις καὶ τὸ αἷμά μου ἀληθῶς ἐστὶ πόσις»* (Ἰωάν. στ' 55).

* * *

• Ὁ ὕλικός ἄρτος κάνει τὸν ἄνθρωπο εὐρωστο σωματικά. *«Καὶ ἄρτος καρδίαν ἀνθρώπου σιτηρίζει»* (Ψαλμ. 103,15). Ὁ ἄρτος σιτηρίζει καί ὁ οἶνος εὐφραίνει. *«Καὶ οἶνος εὐφραίνει καρδίαν ἀνθρώπου»* (Ψαλμ. 103,15).

• Ὁ ἁγιασμένος ἄρτος, τό Σῶμα τοῦ Κυρίου, κάνει τὴν ψυχὴ τοῦ πιστοῦ εὐρωστη. Ὁ ἁγιασμένος οἶνος, τό Αἷμα Του, τὴν γεμίζει μέ θεία εὐφροσύνη.

• Στό μυστήριο τῆς θείας Κοινωνίας διακρίνουμε ἀγάπη πῶς μεγάλη καί ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἀγάπη τοῦ Σταυροῦ! Ἔτσι λέει ὁ ἱερός Χρυσόστομος, ἐπεξηγώντας, ὅτι τό **ἀκέραιο** Σῶμα τοῦ Σταυροῦ **τεμαχίζεται** κατὰ τὴ θεία Εὐχαριστία καί διανέμεται σέ ὅλους τοὺς πιστούς. *«ὁ μελιζόμενος καὶ μὴ διαιρούμενος»*. Λέει ὁ ἱ. Πατήρ: *«Μιλᾷει ὁ Παῦλος γιὰ τὸν ἄρτο, πού τεμαχίζουμε. Αὐτό γίνεται στή θεία Εὐχαριστία. Στό Σταυρό δέν γίνεται... Αὐτό, πού πάνω στό Σταυρό δέν ἔπαθε, τό πάσχει γιὰ σένα στήν προσφορά, στή θεία Λειτουργία. Ἀνέχεται νά τεμαχίζεται, γιὰ νά γεμίσῃ ὅλους»* (Ε.Π.Ε. 18α,86).

• Ἡ παρουσία τοῦ Χριστοῦ εἶναι **παντοῦ** καί πάντοτε. Γι' αὐτό ὁ Χριστός χρησιμοποιοῖ χρόνο ἐνεστώτα (διαρκείας). **Ἄρτος ἐπιούσιος**, ἡ θεία Κοινωνία. Ἄν μπορούσαμε, ἂν σωστά προετοιμαζόμασταν, θά κοινωνούσαμε συνεχῶς, καθημερινῶς. Λέει ὁ Κύριος: *«Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἐν ἐμοὶ μένει,*

κάγω ἐν αὐτῷ. Καθὼς ἀπέστειλέ με ὁ ζῶν Πατήρ κάγω ζῶ διὰ τὸν Πατέρα, καὶ ὁ τρώγων με κάκεινος ζήσεται δι' ἐμέ. Οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, οὐ καθὼς ἔφαγον οἱ πατέρες ὑμῶν τὸ μάννα καὶ ἀπέθανον· Ὁ τρώγων τοῦτον τὸν ἄρτον ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα» (Ἰωάν. στ' 56-59).

● Ὁ ἀπόστολος Παῦλος, μιλώντας γιὰ τὴ σύστασι τοῦ μυστηρίου, λέει: «Ὁ Κύριος Ἰησοῦς ἐν τῇ νυκτὶ ἣ παρεδίδοτο ἔλαβεν ἄρτον καὶ εὐχαριστήσας ἔκλασε καὶ εἶπε· Λάβετε φάγετε· τοῦτό μού ἐστι τὸ σῶμα τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κλόμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. Ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ δειπνῆσαι λέγων· τοῦτο τὸ ποτήριον ἢ καινὴ διαθήκη ἐστὶν ἐν τῷ ἐμῷ αἵματι· τοῦτο ποιεῖτε, ὡσάκις, ἅν πίνετε, εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν» (Α' Κορ. ια' 23-25). «Ποιεῖτε», σέ χρόνο ἐνεστῶτα, πού δηλώνει συνεχῆ μετοχὴ σπὴ θεία Κοινωνία.

● Ἄς ρίξουμε ἓνα βλέμμα σπὴ ζωὴ τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας, ὅπου οἱ πιστοὶ κοινωνοῦσαν τακτικά, σέ κάθε ἱερὴ σύναξι. Οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ εἶχαν πόθο γιὰ τὴ θεία Κοινωνία· ἦσαν «προσκαρτεροῦντες». Ἔτσι ἀναφέρουν οἱ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων: «Ἦσαν προσκαρτεροῦντες τῇ διδαχῇ τῶν ἀποστόλων καὶ τῇ κοινωνίᾳ καὶ τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου καὶ ταῖς προσευχαῖς» (Πράξ. β' 42). Οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ κοινωνοῦσαν καθημερινά· ἦσαν «καθ' ἡμέραν... ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ἱερῷ κλῶντές τε καὶ οἶκον ἄρτον, μετελάμβανον τροφῆς ἐν ἀγαλλιάσει καὶ ἀφελότητι καρδίας, αἰνοῦντες τὸν Θεὸν καὶ ἔχοντες χάριν πρὸς ὅλον τὸν λαόν» (Πράξ. β' 46-47).

Λέει ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «Τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας, ὃ εὐλογοῦμεν, οὐκὶ κοινωνία τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ ἐστι;» (Α' Κορ. ι' 16). Εὐλογίαν γάρ ὅταν εἶπω, εὐχαριστίαν δέ ὅταν εἶπω, πάντα ἀναπτύσσω τὸν τῆς εὐεργεσίας τοῦ Θεοῦ θησαυρόν καὶ τῶν μεγάλων ἐκείνων ἀναμνησκῶ δωρεῶν» (Ε.Π.Ε. 18α,82-84).

Μετὰ τὰς ἑξῆς: Τὸ ποτήριον, πού εὐλογεῖται σπὴ θεία Λειτουργία, εἶναι κοινωνία τοῦ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ. Ὅταν λέγω εὐλογία, ἐννοῶ εὐχαριστία. Ὅταν μιλάω γιὰ εὐχαριστία, ξεδιπλώνω ὅλο τὸν θησαυρὸ τῶν εὐεργεσιῶν τοῦ Θεοῦ καὶ θυμᾶμαι ὅλες τὶς μεγάλες Του δωρεές.

● Τὸ ζητούμενο δέν εἶναι τὸ κάθε πότε μετέχουμε στὸ Μυστικὸ Τραπέζι, ἀλλὰ τὸ πῶς μετέχουμε. Ὁ ἱερός Χρυσόστομος ἐπιγραμματικά λέει: «Εἶσαι ἔτοιμος; Νά κοινωνῆς κάθε ἡμέρα. Δέν εἶσαι ἔτοιμος; Οὔτε τὸ Πάσχα!».

● Προσφέρεται ὅλος γιὰ ὅλους. Εἶναι «ὁ μελιζόμενος καὶ μὴ διαιρούμενος». Πάνω σπὴν ἀγία Τράπεζα ὁ ἀγιασμένος Ἄρτος εἶναι ὀλόκληρο τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Καὶ σ' ὅλες τὶς Λειτουργίες σ' ὅλες τὶς συνάξεις τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι ἐπίσης ὀλόκληρο τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Ἀλλὰ καὶ σέ κάθε μικρὸ τεμάχιο, ὅπως εἶναι ὁ θεῖος μαργαρίτης, μετὰ τὴν «κλάσι τοῦ Ἄρτου», ἐπίσης ὀλόκληρο ὑπάρχει τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ.

● Ἄν, λοιπόν, προσερχώμεθα σπὴ θεία Εὐχαριστία, ἄς μὴ πράττουμε κάτι τὸ ἀνάξιόν της.

— Ἄς μὴν ἐξευτελίζουμε τὸν ἀδελφὸ μας.

— Ἄς μὴ περνᾶμε ἀδιάφοροι μπροστὰ ἀπὸ τὸν πενασμένο.

— Ἄς μὴ προσβάλλουμε τὴν Ἐκκλησία μὲ τὴ ραθυμία καὶ τὴν ἀδιαφορία μας.

● Προσερχόμαστε νά λάβουμε τὰ ἅγια Δῶρα, ἀλλὰ καὶ νά εὐχαριστήσουμε γιὰ ὅσα ἀπολαύσαμε. Ἄς ἀνταποδίδουμε τὴν εὐεργεσία. Ὁ Χριστὸς ἐξ ἴσου ἔδωσε τὸ Σῶμα Του καὶ τὸ Αἷμα Του σέ ὅλους, ἐνῶ ἐμεῖς οὔτε τὰ ὑλικά ἀγαθὰ δέν μοιραζόμαστε μὲ τοὺς ἀδελφούς μας. Τεμαχίστηκε ὁ ἅγιος Ἄρτος ἐξ ἴσου γιὰ ὅλους. Γιὰ ὅλους ἐξ ἴσου ἔλαβε σῶμα καὶ **θουσιάστηκε Ἐκεῖνος**.

Γνωριμία με τόν ΠΑΥΛΟ

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Ἄλλοι πέφτουν, ἄλλοι ἀνασταίνονται

Ρωμ. ια' 11-12

Παράπτωμα καί σωτηρία (στ. 11)

Ἡ γάπη καί ἀλήθεια παλεύουν μέσα σπὴν ψυχὴ τοῦ Παύλου σχετικά μέ τούς συμπατριῶτες τοῦ Ἰουδαίους. Ἡ ἀγάπη τόν κάνει νά μὴν ἀποκρύπτῃ τὴν ἀλήθεια ὡς πρὸς τὸν τρόπο τῆς σωτηρίας, πού δέν εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὴ χάρι τοῦ Χριστοῦ. Ἡ ἀγάπη τόν κάνει νά λέγῃ στους Ἰσραηλίτες τὴν ἀλήθεια, ὡς πρὸς τὴν ἰσχύ τοῦ Νόμου. Ἡ ἀγάπη τόν κάνει νά λέγῃ τὴν ἀλήθεια ὡς πρὸς τὴν εὐθύνη τῶν Ἰσραηλιτῶν, πού «ἀπειθοῦν καὶ ἀντιλέγουν». Ἄλλὰ μέσα του ἔχει βαθειὰ τὴν ἐπιθυμία γιὰ σωτηρία καὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν. Γι' αὐτό προσπαθεῖ νά μαλακῶνῃ τὸ λόγο καὶ τόν ἔλεγχο, ὥστε καὶ νά μὴ σκληρυνθοῦν περισσότερο οἱ ἐχθραίνοντες καὶ νά μὴ χάσουν τὴν ἐλπίδα σωτηρίας οἱ καλοπροαίρετοι.

Ἔχουν πταίσει, λοιπόν, καὶ οἱ Ἰουδαῖοι. Καὶ πρακτικά καὶ θεωρητικά. Πρακτικά, ἀφοῦ ὅλοι ἦσαν παραβάτες τοῦ νόμου. Θεωρητικά, ἀφοῦ δέν ἤθελαν νά ξεκολλήσουν ἀπὸ τὸ νόμο καὶ νά προσκολληθοῦν σπὴ χάρι τοῦ Σταυροῦ.

Μερικοὶ ἀπ' αὐτούς ἦσαν ἔνοχοι μεγάλου κρίματος, ἀφοῦ ἡ ἀντίδρασίς τους σπὴν πίστι τοῦ Χριστοῦ εἶχε ποταπὰ ἐλατήρια δέν ἤθελαν προφανῶς νά χάσουν τὰ πρωτεῖα. Ἐπειδὴ πταίουν, αὐτό σημαίνει, ὅτι ἀποκλείεται στό μέλλον νά σωθοῦν; Ἐδῶ ὁ Παῦλος, ἀνοίγοντας πάλι τὴν πόρτα τῆς θεϊκῆς εὐκαιρίας γιὰ τὴ σωτηρία καὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν, λέγει: «Λέγω οὖν, μὴ ἔπαι-

σαν ἵνα πέσωσι; Μὴ γένοιτο· ἀλλὰ τῶ αὐτῶν παραπτώματι ἡ σωτηρία τοῖς ἔθνεσιν, εἰς τὸ παραζηλώσαι αὐτούς» (στ. 11). Δηλαδή: Ρωτάω τώρα: Μήπως ἔπεσαν γιὰ νά ἐκπέσουν ὀριστικά ἀπὸ τὴ σωτηρία; Μὴ γένοιτο! Ἄλλὰ μέ τὴ δική τους πτῶσι ἦλθε ἡ σωτηρία στους ἔθνικούς, γιὰ νά τούς κἀν νά ζηλέψουν.

Ἡ πτῶσις τοῦ ἑνός γίνεται ἀφορμὴ σωτηρίας. Πῶς;

- Ἡ πτῶσις ταπεινώνει. Ὁ εὐαίσθητος τσακίζεται ἀπ' τὴν πτῶσι, ἀλλὰ δέν ἀπογοητεύεται. Βλέπει σέ ποῖο γκρεμὸ μέ τίς δικές του δυνάμεις ὀδηγεῖται, καὶ μεγαλώνει ἡ πίστις τοῦ σπὴν παντοδυναμία τοῦ Χριστοῦ. Συντρίβεται ἀπὸ τὴν πτῶσι καὶ αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκη, ταπεινωμένος, νά ζητήσῃ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ.

- Ἡ πτῶσις ὑψώνει. Μέ τὴν ταπεινωσι ὑψώνεται ὁ ἄνθρωπος. Ἄρκει νά μὴ παγιοθῆ κανεὶς σπὴν πτῶσι, νά μὴ συμβιβασθῆ μέ τὴν πτῶσι, νά μὴ κουρασθῆ ἀγωνιζόμενος γιὰ τὴν ἀνόρθωσί του. Ἀπὸ τὰ βάρη μεγάλων πνευματικῶν πτώσεων ἀνασύρει τούς ἀνθρώπους τῆς ἡ Χάρις. Ἄρα δέν «ἐπταίσαμεν, ἵνα πέσωμεν» (στ. 11). Μ' ἄλλα λόγια δέν ἁμαρτήσαμε, γιὰ νά παραμείνουμε ἀπελπισμένοι σπὴν πτῶσι. Ὑπάρχει ἐλπίδα νά σωθοῦμε.

- Ἡ δική μας πτῶσις ἔφερε τὸ Χριστὸ σπὴ γῆ. Ἀφοῦ ἀποδείχτηκε, ὅτι μόνοι μας δέν μπορούμε νά σωθοῦμε, ἄλλος τρόπος σωτηρίας δέν ὑπῆρχε ἀπὸ τὴν κάθοδο τοῦ

Θεοῦ. Γιά ν' ἀνεβοῦμε ἐμεῖς ἀπό τήν πῶσι, κατέβηκε ὁ Θεός στή γῆ.

- Ἡ δική μας πῶσις ὀδηγεῖ ἄλλους στή σωτηρία. Αὐτό κυρίως, ἀναφέρει ὁ Παῦλος, συνέβη στήν περίπτωση Ἰουδαίων καί ἐθνικῶν. Τό παράπτωμα τῶν Ἰουδαίων σωτηρία τῶν ἐθνικῶν; Πῶς γίνεται;

- Παράπτωμα τῶν Ἰουδαίων νοεῖται ἐδῶ ἡ ἀδυναμία τους νά σωθοῦν μόνοι, διά μόνου τοῦ νόμου. Αὐτή ἡ ἀδυναμία ἔφερε τό Χριστό στή γῆ, γιά νά σώση τοὺς ἀνθρώπους ὅχι ἐπί τῆ βάσει τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου, ἀλλά δωρεάν. Ἐπομένως καί οἱ ἐθνικοὶ σώζονται, ὅσοι βεβαίως πιστεύουν στό Χριστό.

- Οἱ ἀπόστολοι κήρυσαν πρῶτα στοὺς Ἰουδαίους. Ἦταν φυσικό, ἀφοῦ οἱ Ἰουδαῖοι δέν τοὺς δέχονταν νά στραφοῦν πρὸς τὰ ἔθνη. Ἄν οἱ Ἰουδαῖοι ἔδειχναν ὅλοι πιστι καί ὑπακοή στό Χριστό καί στό Εὐαγγέλιό Του, ἴσως νά μὴ γινόταν τέτοιο ἄνοιγμα πρὸς τὰ ἔθνη. Παράπτωμα, λοιπόν, μέ τήν ἔννοια αὐτή, εἶναι ἡ ἀπιστία τῶν Ἰουδαίων στό Εὐαγγέλιο, πού ἄνοιξε τήν πόρτα γιά νά ξαπλωθῇ τό κήρυγμα στά ἔθνη καί νά σωθοῦν πολλοὶ ἐθνικοί.

«*Ἡ σωτηρία τοῖς ἔθνεσιν*» (στ. 11). Ἦταν τό μεγάλο ἀποστολικό ἄνοιγμα. Ἡ σωτηρία γιά ὅλα τὰ ἔθνη. Μπορεῖ ἡ προετοιμασία γι' αὐτή τή σωτηρία νά γινόταν στό κῶρο ἑνός λαοῦ, τοῦ Ἰσραηλικοῦ, ἀλλ' ὁ προορισμός της ἦταν παγκόσμιος. Ἕνα φάρμακο ἐτοιμάζεται σέ κάποιο συγκεκριμένο κῶρο, ὕστερα ἀπό πολυτεῖς ἔρευνες, ἀλλ' ὅταν τελειοποιῖται, διαδίδεται καί κυκλοφορεῖ σ' ὅλη τήν οἰκουμένη.

Εἰδικά ὁ Παῦλος εἶχε κληθῆ γιά τὰ ἔθνη. Ὄταν τόν κάλεσε ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ στή Δαμασκό, ἡ ἀποστολική πορεία χαρακτηκε πρωτόγνωρα ἀπό τόν ἴδιο τόν Κύριο. Εἶπε τόν Ἀνανία γιά τόν Παῦλο: «*Πορεύου, ὅτι σκευός ἐκλογῆς μοί ἐστιν οὗτος τοῦ βαστάσαι τό ὄνομά μου ἐνώπιον*

ἔθνων καί βασιλέων υἱῶν τε Ἰσραήλ» (Πράξ. θ' 15).

- Καί οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι, σάν ἄκουσαν τόν ἀπολογισμό τοῦ Παύλου ἀπό τή διακονία του στά ἔθνη, ἠσύχασαν ἀπό τοὺς διαλογισμούς, πού οἱ Ἰουδαῖοι τούς γεννοῦσαν, καί δόξασαν τό Θεό γιά τήν εὐλογία, γιά τήν παγκοσμιότητα τῆς Ἐκκλησίας. Τό θέμα γιά τήν πρώτη Ἐκκλησία ἔκλεισε καί τυπικά στή λεγομένη Ἀποστολική Σύνοδο (Πράξ. ιε' 1-29). Μέ χαρά δέχτηκαν ὅλοι τήν εἴδησι, «*ὅτι ὁ Θεός ἤνοιξε τοῖς ἔθνεσι θύραν πίστεως*» (Πράξ. ιε' 4).

- Προηγούνται οἱ Ἰουδαῖοι στήν προσφορά τοῦ λόγου τῆς σωτηρίας. Ἔτσι ἔπρεπε νά κάνουν οἱ Ἀπόστολοι, ἀφοῦ ἔτσι ἔκανε καί ὁ ἴδιος ὁ Κύριος (Μαθ. ι' 18). Πλησιέστεροι ἦσαν οἱ Ἰουδαῖοι. Ἄλλ' ἡ ἀπειθεια τῶν Ἰουδαίων ὑπῆρξε τρόπον τινά κίνητρο στοὺς ἀποστόλους ν' ἀνοιχθοῦν πρὸς τὰ ἔθνη, πού ἦσαν κι αὐτοὶ παιδιά τοῦ Θεοῦ καί ζητοῦσαν τό Φῶς. «*Ἡμῖν λέει ὁ Παῦλος στοὺς Ἰουδαίους- ἦν ἀναγκαῖον πρῶτον λαληθῆναι τόν λόγον τοῦ Θεοῦ· ἐπειδή δέ ἀπωθεῖσθε αὐτόν καί οὐκ ἀξίους κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ στρεφόμεθα εἰς τὰ ἔθνη*» (Πράξ. ιγ' 46).

- Τό ὅτι ἡ παρακοή τῶν Ἰουδαίων ἔγινε ἀφορμή γιά κλήσι τῶν ἐθνικῶν φαίνεται καί ἀπό τίς σχετικές παραβολές τοῦ Κυρίου. Λέει ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «*Ὁ τοὺς γάμους ποιήσας τῷ υἱῷ, ἐπειδή οἱ κεκλημένοι οὐκ ἠθέλησαν ἐλθεῖν, τότε τοὺς ἐν ταῖς τριόδοις ἐκάλεσε (Μαθ. κγ' 1-4). Καί ὁ τόν ἀμπελῶνα καταφυτεύσας, ἐπειδή ἔσφαξαν οἱ γεωργοὶ τόν κληρονόμον, τότε ἐξέδωκεν ἑτέροις τόν ἀμπελῶνα (Μαθ. κα' 33-36)*» (Ε.Π.Ε. 17,400).

- Ἄν ἡ παρακοή τῶν Ἰουδαίων ἔγινε κίνητρο γιά ν' ἀνοιχθῇ ὁ δρόμος πρὸς τοὺς ἐθνικούς, ἡ σωτηρία ἐθνικῶν γίνεται τώρα κίνητρο γιά τήν ἐπιστροφή Ἰουδαίων.

Αυτό υποδηλώνει τό *«εἰς τό παραζηλῶσαι αὐτούς»* (στ. 11). Τό καλό τῶν μέν διεγείρει τήν καλή ζήλεια τῶν δέ. Ἡ ἐπιτυχία τῶν μέν γίνεται ἀφορμή γιά εὐγενῆ ἄμιλλα τῶν δέ. Μετά τήν ἐκβασί τῶν πραγμάτων (ὀπισθοδρομῆσις τῶν Ἰουδαίων, πρόοδος τῶν ἐθνικῶν) ἐλλόχευαν δύο κίνδυνοι:

- Ὁ ἕνας νά ὑπερφηφανευθοῦν οἱ ἐθνικοί, ὅτι πέτυχαν κάτι σπουδαῖο.

- Ὁ ἄλλος, ν' ἀπογοητευθοῦν οἱ Ἰσραηλίτες, ὅτι ἔμειναν πίσω.

Ὁ Παῦλος, σάν καλός πνευματικός ὁδηγός, καί τούς δύο θέλει νά τούς προφυλάξῃ. Ὅλοι ἄς γνωρίζουν, ὅτι δέν σώζονται ἀξιόμισθα. Δωρεάν σώζονται. Ἄρα πρὸς τί ἡ ἀλαζονεία; Οἱ Ἰουδαῖοι, ἀλλά καί ὅλοι οἱ πεσμένοι, ἄς γνωρίζουν, ὅτι ὑπάρχουν πολλές ἐλπίδες νά ἐπιστρέψουν. Θά τούς δεχθῆ ὁ Κύριος.

Παράπτωμα καί συμμόρφωσις (στ. 12)

Τό Εὐαγγέλιο εἶναι πλοῦτος. Ἡ σωτηρία εἶναι πλοῦτος. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι πλοῦτος. Ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ εἶναι πλοῦτος. Ὁ Θεός, πού εἶναι «πλούσιος ἐν ἐλέει» (Ἐφεσ. β' 4), τούς φτωχοῦς ἀνθρώπους, τούς ἔκανε πλουσίους. Πλουσίους πνευματικά. Πλουσίους σέ ἀγαθά, σέ ἀγάπη. Γιά νά γίνῃ ὁ δικός μας πλουτισμός, θέλησε μόνος Ἐκεῖνος νά φτωχύνῃ. «Ἐπτώχευσε πλούσιος ὧν, ἵνα ἡμεῖς τῆ Ἐκείνου πτωχεία πλουτίσωμεν» (Β' Κορ. ν' 9).

Στόν ἐπόμενο στίχο ὁ Παῦλος ὀνομάζει τή σωτηρία τῶν ἐθνῶν «*πλοῦτιον κόσμου*». Κι αὐτός ὁ πλοῦτος ἦλθε, ὅπως εἶδαμε, ἐξ αἰτίας τοῦ «*παραπτώματος*», τῆς ἀρνήσεως, τῶν Ἰουδαίων. «*Εἰ δέ τό παράπτωμα αὐτῶν πλοῦτος κόσμου καί τό ἥτιμα αὐτῶν πλοῦτος ἐθνῶν, πόσω μᾶλλον τό πλήρωμα αὐτῶν;*» (στ. 12). Δηλαδή: Ἄν μέ τήν πτώσι τῶν Ἰουδαίων ἦρθε ἡ σωτηρία στόν κόσμο, καί οἱ λίγοι ἀπ' αὐτούς προξένησαν ὠφέλεια στά ἔθνη, πόσο μᾶλλον θά γίνῃ ὠφέ-

λεια μεγάλη ὅταν τό σύνολο τῶν ἐθνικῶν ἐπιστρέψῃ στόν Χριστό!

- Ὁ Παῦλος ζῆ μέ τήν ἐλπίδα, ὅτι καί ὁ Ἰσραήλ θά ἐπιστρέψῃ. Ἡ ἱεραποστολική του ἀγάπη δέν μπορεῖ νά συμβιβασθῆ μέ τό γεγονός, ὅτι θά καθοῦν ἐκεῖνοι, πού πρῶτοι ἀπό ὅλους θά ἔπρεπε νά σωθοῦν. Κι ἂν οἱ «ἔσχατοι ἔγιναν πρῶτοι καί οἱ πρῶτοι ἔγιναν ἔσχατοι», αὐτό δέν σημαίνει, ὅτι εἶναι ἀργά. Μπορεῖ πάλι νά ξαναγίνουν οἱ Ἰουδαῖοι πρῶτοι. Ἄρκει νά πιστεύσουν στό Χριστό καί μέ ταπεινώσι νά δεχθοῦν τή χάρι καί τό ἅγιο θέλημά Του.

- Ὡραῖα εἶναι, πού ἔχουμε πιστέψει ἡμεῖς καί ζοῦμε τή χαρά τῆς λυτρώσεως, τῆς μετανοίας, τῆς εὐλογίας τῆς Ἐκκλησίας. Μά ἡ ὁμορφιά αὐτή θά γίνῃ ἀπείρως μεγαλύτερη, ἂν καί οἱ ἄλλοι, οἱ γύρω μας καί οἱ μακράν μας, ἔλθουν στό Χριστό καί γίνουν κι αὐτοί μέλη τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, μέλη τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ πλοῦτος τῆς Ἐκκλησίας εἶναι οἱ ψυχές, πού πιστεύουν καί ζοῦν τόν ἀγῶνα γιά τήν ἀγιότητα, γιά τή χριστομίμησι. Ἡ λαχτάρα τοῦ Παύλου γιά σωτηρία τῶν συμφυλετῶν του τόν κάνει νά βρίσκῃ τρόπους, γιά νά τούς παροτρύνῃ πρὸς τόν Χριστό. Λέει ὁ Χρυσόστομος: **Μετὰφρασις:** Ὅταν οἱ Ἰουδαῖοι ἀπορρίφθηκαν, τόσοι πολλοί ἐθνικοί ἀπήλασαν τή σωτηρία. Σκέψου τί χαρά θά γίνῃ, ὅταν οἱ Ἰουδαῖοι ἐπιστρέψουν.

Δ.Γ.Α.

Ἐλεύθεροι ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΙ

Γιὰ πολλοὺς ψευτοανάστασις!

Παγκόσμια ἡ νίκη τῆς Ἀναστάσεως. Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ζητῇ τὴν νίκη συνεχῶς. Εἶναι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀναστάσεως. Κάθε Κυριακὴ πανηγυρίζει τὴν Ἀνάστασι, τὸ θρίαμβο τοῦ Χριστοῦ κατὰ τοῦ ἀντιχρίστου, τοῦ φωτός κατὰ τοῦ σκότους, τῆς χαρᾶς κατὰ τοῦ πόνου, τῆς ἐλπίδας κατὰ τοῦ φόβου καὶ τῆς ἀγωνίας, τὸ θρίαμβο τῆς ζωῆς κατὰ τοῦ θανάτου.

• Τὸ θρίαμβο τῆς Ἀναστάσεως ζοῦν οἱ πιστοὶ ἰδιαίτερα κατὰ τὴν νύ-

κτα τῆς Ἀναστάσεως. Συμπορεύονται μὲ τὸν πάσχοντα Κύριο καθ' ὅλη τὴ Μεγάλῃ Ἑβδομάδα. Καὶ τὰ μεσάνυκτα τοῦ Μεγάλου Σαββάτου πρὸς τὴν Κυριακὴ τοῦ Πάσχα συναγονται στοὺς Ναοὺς, γιὰ νὰ ἐκδηλώσουν τὴν χαρὰ τους γιὰ τὴ μεγάλη νίκη καὶ νὰ γευθοῦν τὸ δῶρο τῆς νίκης αὐτῆς, τὸν Πασχάλιο Ἀμνό, τὴ θεία Κοινωνία, τὴ θεία Εὐφροσύνη.

• Πολλοὶ ἀδελφοί μας, οἱ περισσότεροι δυστυχῶς, ἐπιμένουν νὰ περιφρονοῦν τὸ γεγονὸς τῆς Ἀναστάσεως. Εἴτε ἀπὸ ἀγνοία, εἴτε ἀπὸ πνευματικὴ ἀδιαφορία, εἴτε ἀπὸ ἀπροσεξία, εἴτε ἀπὸ ὑλιστικὴ νοοτροπία, πηγαίνουν στὸ Ναὸ λίγα λεπτά πρὶν ἀπὸ τὴ 12η νυκτερινή, ἀκοῦνε, ἂν ἀκοῦνε, τὸ «Χριστός Ἀνέστη», καὶ φεύγουν.

• Φεύγουν ἀκριβῶς τὴ στιγμή, πού ἀκούγεται ὁ ψαλμικός στίχος: «Ἀναστήτω ὁ Θεὸς καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ καὶ φυγέτωσαν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ οἱ μισοῦντες αὐτόν» (Ψαλμ. 67,1).

• Φεύγουν ἀπὸ τὸν Χριστὸ τῆς Ἀναστάσεως. Τοὺς περιμένει ὁ πειρασμὸς τῆς λαιμαργίας.

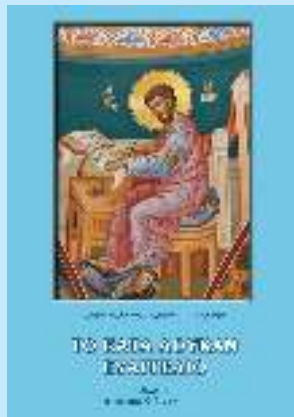
• Φεύγουν ἀπὸ τὸ πανηγύρι τῆς Ἀναστάσεως. Πέφτουν στὴν ἀγκάλῃ τοῦ ὕπνου.

Πολλοὶ προβάλλουν τὴν κούρασι: «Θ' ἀργήσῃ νὰ τελειώσῃ ἡ ἐκκλησία! Εἴμαστε κουρασμένοι...».

• Ὅταν ἐτοιμάζωνται γιὰ γάμο δικοῦ τους προσώπου, κουράζονται ὅπωςδὴποτε. Παρ' ὅλα αὐτά, μετὰ τὸ γάμο γιὰ πολλές ὥρες παραμένουν μὲ τοὺς προσκεκλημένους καὶ συν-

Νέα ἔκδοσις

Ἄρχιμ. Δανιὴλ Ἀεράκη

Τὸ Β τεῦχος τοῦ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγελίου. Ἑρμηνεῖα 9-16 κεφαλαίων. Σελ. 272.

Τιμὴ: 12 εὐρώ.

Τηλ. 2103212107

info@ioannisvaptistis.gr
vaptistisperiodiko@gmail.com

εορτάζουν. Ἡ χαρά ἀπό τήν Ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ εἶναι λιγώτερη ἀπό τή χαρά ἑνός γάμου; Ὅποιος νιώθει τή χαρά καί τήν ἀγαλλίασι τῆς Ἀναστάσεως, αὐτός συνεορτάζει μέ τή θριαμβεύουσα καί στρατευομένη Ἐκκλησία.

- Ὅταν νικήσῃ ἡ ὁμάδα τους ἢ τό κόμμα τους, ξεχύνονται στούς δρόμους καί ὄλη τή νύχτα πανηγυρίζουν. Ποιά νίκη, σέ ἀθλητικό, στρατιωτικό, ἐπιστημονικό, οικονομικό, προσωπικό ἢ ἄλλο ἐπίπεδο, μπορεῖ νά συγκριθῇ μέ τή Νίκη τῆς Ἀναστάσεως;

Θριαμβευτικά ἀκούγεται στό τέλος τῆς Ἀναστάσιμης λειτουργίας ὁ νικητήριος παιάνας τοῦ ἀποστόλου Παύλου γιά τήν Ἀνάστασι:

«Κατεπόθη ὁ θάνατος εἰς νίκος. Ποῦ σου, θάνατε, τό κέντρον; Ποῦ σου, ἄδη, τό νίκος; Τῷ δέ Θεῷ χάρις τῷ διδόντι ἡμῖν τό νίκος διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Α΄ Κορ. 15,54-57).

- Ἡ Ἀναστάσιμη λειτουργία διαρκεῖ δύο μόλις ὥρες. Ὅσοι πιστοί,

ἄς προετοιμάσουμε ἐγκαίρως τόν ἑαυτό μας γιά τή βίωσι τῆς χαρᾶς τῆς Ἀναστάσεως. Ἐς τονίσουμε ἐγκαίρως καί στούς δικούς μας, συγγενεῖς καί φίλους, πόσο μεγάλη ἀσέβεια εἶναι νά φεύγῃ κανεῖς πρὶν ἀκόμα ἀρχίσῃ ἡ γιορτή τῆς Ἀναστάσεως. Μέ ἔγκαιρη διαφώτισι ἀρκετοί παραμένουν. Καί γεμάτοι θαυμασμό γιά τήν πρωτόγνωρη χαρά, δοξάζουν τόν Ἀναστάνα Κύριο.

- Δική μας εἶναι ἡ Ἀνάστασις.
- Γιατί τήν περιφρονοῦμε;
- **ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ!** «Ὁ θάνατος τεθανάτωται καί ἡμεῖς ἐζωοποιήθημεν».

- Δέν θά πεθάνουμε ποτέ! Τί περισσότερο θέλουμε γιά νά πανηγυρίσουμε;

Θύματα καί ἐκπαιδευτικοί

Ἡ ὑπόθεσις τῆς Σοφίας Χρηστίδου, καθηγήτριας τῶν Ἀγγλικῶν στό 3ο ΓΕΛ Θεσσαλονίκης, συγκλόνησε τό Πανελλήνιο. Τά «καλόπαιδα» τοῦ Σχολείου συμμάχησαν νά ἐξοντώσουν ὀλοκληρωτικά τήν καθηγήτρια. Ἄγριο τό «μπούλιγκ», πού ὑπέστη. Ἐχασε τή ζωή της ἔπειτα ἀπο ἐγκεφαλικό πού ὑπέστη τό πρωί τοῦ Σαββάτου, 7 Μαρτίου.

- Οἱ ἀντιδράσεις, πού κατεγράφησαν στά Μέσα Μαζικῆς Ἐνημέρωσης καί στά μέσα κοινωνικῆς δικτύωσης συνέβαλαν στό νά ἀρχίσουν οἱ ἐκπαιδευτικοί νά μιᾶνε δημοσίως γιά τίς περιπέτειές τους, γιά τίς ἀπειλές ἀπό μερικά ἀγρία (συγγνώμη: «μαθητές»).

- Οἱ προπηλακισμοί ἐκπαιδευτικῶν καί ὁ ξυλοδαρμός τους ἀποτελοῦν πλέον τό ὕψιστο σημεῖο ἀληθείας «μαθητικῆς νεολαίας»! Ἡ ὑπουργός Παιδείας κ. Σοφία Ζαχαράκη ἀνακοίνωσε τή θεσμοθέτησι νομικοῦ συμπαραστάτη γιά τοὺς ἐκπαιδευτικούς σέ ἐπίπεδο Διευθύνσεων Ἐκπαιδεύσεως.

ἸΩΑΝΝΗΣ ὁ ΒΑΠΤΙΣΤΗΣ

Κωδικός
01-1323

ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Ἰδιοκτήτης: Σύλλογος «Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής»

Ἐπεύθυνος ἐκδόσεως: Ἀγγελ. Μπότζιου
Χριστοκοπίδου 12 - 105 54 - Ἀθήνα

www.ioannisvaptistis.gr

Τηλέφωνα: 2103212713 & 6936941857

e-mail: info@ioannisvaptistis.gr,

vaptistisperiodiko@gmail.com

Ἐπεύθυνος Τυπογραφείου:

Β. Μπουζάλας. Ἄγ. Ἀναργύρων 4,
18542 Πειραιᾶς

Ἐτησία συνδρομή:

Ἐσωτερικοῦ 10 €. Κύπρου 20 €.

Ἐξωτερ.: Εὐρώπης 20 €. Ἀμερικῆς: δολ. 25.

Καναδᾶ καί Αὐστραλίας: δολλάρια 30.

Ἐπιταγές καί ἐπιστολές:

Περιοδικό «Βαπτιστής»

Χριστοκοπίδου 12, 105 54, Ἀθήνα.

• Ο πρόεδρος τῆς ὁμοσπονδίας Ἰδιωτικῶν Ἐκπαιδευτικῶν ἔγινε δέκτης τρομακτικῶν καταγγελιῶν γιά βάνανσο «μπούλινγκ» ἀπό μαθητές σέ μεγάλο ἰδιωτικό τῆς Ἀθήνας, μέ τίς εὐλογίες τῆς διοικήσεώς του.

Συγκεκριμένα, ἐκπαιδευτικός ἔκανε παρατήρησι σέ μαθητή πού ἔτρωγε τήν ὥρα τοῦ μαθήματος. Ἀναγκάστηκε, ἔπειτα ἀπό πολλές παρατηρήσεις νά τόν ἀποβάλῃ ἀπό τήν τάξι. Ἀποτέλεσμα: Κατόπιν παρεμβάσεως τῶν γονέων, ὁ ἐκπαιδευτικός ὑποχρεώθηκε νά ζητήσῃ... συγγνώμη ἀπό τόν μαθητή ἐνώπιον ὁλοκλήρου τῆς τάξεως!!! Καί φυσικά, οἱ «καλομαθημένοι» γονεῖς τοῦ ἀναιδοῦς μαθητοῦ ἀπειλήσαν τόν καθηγητή καί μέ μήνυσι!

• Σέ ἄλλη περίπτωσι μαθητές πετοῦσαν αὐγά στόν πίνακα. Ὁ καθηγητής (φυσικά, ἔξαλλος) τοὺς ἐπέπληξε λέγοντας: «*Τί καταγκιοζιλίκια εἶναι αὐτά;*». Τότε ἓνας ἀπό τοὺς ἀναιδιστατοῦς μαθητάς πλησίασε τόν καθηγητή ἀπειλητικά καί τοῦ εἶπε: «Ἐμένα λές καταγκιοζή, ρέ; Αὔριο θά ἔρθουν ἐδῶ οἱ γονεῖς μου καί θά σέ διώξουν ἀπό τό σχολεῖο!»!

• Σέ μία ἄλλη περίπτωσι, μαθήτρια, ἐν ὄψει τῶν βαθμῶν τοῦ πρώτου τετραμήνου, ὑπέδειξε σέ καθηγήτρια τῆς: «Νά μου βάλῃς 19!». Ὅταν ἡ καθηγήτρια τῆς ἀνταπάντησε, «δέν ἀξίζεις», ἡ μαθήτρια ἀπάντησε: «Σέ πληρώνω!»!

Ἡ καθηγήτρια δέν ἱκανοποίησε τό αἶτημα τῆς μαθητριάς γιά τό 19, καί μετὰ τήν ἐπίδοσι τῶν ἐλέγχων, οἱ γονεῖς τῆς διαμαρτυρήθηκαν στό σχολεῖο μέ ὀξύτητα: «Ἡ καθηγήτρια ἀδικεῖ τό παιδί μας».

• Τίς περιπτώσεις αὐτές τίς ἀντιγράψαμε ἀπό τήν ἐφημερίδα «Καθημερινή» (19 Μαρτ.). Τήν ἐπομένη ἡμέρα ἡ ὑπουργός Παιδείας εἶπε, ὅτι «τά σχολεῖα δέν εἶναι *ζούγκλα*»! Στήν πλειονό-

τητά τους βέβαια οἱ σχολικές μονάδες λειτουργοῦν ὁμαλά.

• Καί ἀσφαλῶς δέν ἔχουν ἀκόμη μετατραπῆ ὅλα τά παιδιά σέ μικροαντάρτες καί μικροτρομοκράτες! Ὑπάρχουν ὅπωςδῆποτε καί παιδιά, μαθητές καί μαθήτριες, πού ἀποτελοῦν στολίδια.

Παρ' ὅλα αὐτά δέν εἶναι δυνατόν νά διαγραφοῦν παρανομίες μικρῶν, ἀλλά καί μεγάλων. Ἡ προεφηβεία καί ἡ ἐφηβεία δέν εἶναι σκαλοπάτια γιά ἐκτροπές καί βιαιοπραγίες.

• Καί οὔτε θά διαγράψουμε τοὺς ἀρίστους μαθητές καί σεμνοὺς χαρακτήρες, πού δέν «στολίζουν» τά μικροεγκλήματα ἐλλήνων μαθητῶν.

• Οἱ ἐξαιρέσεις εὐτυχῶς εἶναι ἀκόμη πολλές. Θά ὑπογραμμίσουμε τή μεγαλειώδη συγκέντρωσι μαθητῶν καί μαθητριῶν στή Θεσσαλονίκη, ὅπου ὁ σεμνός ἐκεῖ Μητροπολίτης ὄχι μόνο ἀγκάλιασε μέ τά μεστά λόγια του τό ἄνθος τῆς πατρίδος μας, ἀλλά καί καταχειροκροτήθηκε ἀπό τά ἀνθοφόρα σχολικά νιάτα.

Τό μηδέν καί τό ἄριστα πάντα θά ὑπάρχουν!

Πάρτε ἓνα σκύλο καί θά ζήσετε!

Παρέα ἑνός σκύλου εἶναι ὅ,τι πῶ καλό γιά νά μή καταντήσῃ ἡ ζωὴ ἑνός ἰδίως ἡλικιωμένου «πηγή ἀγχους καί μελαγχολίας»! Αὐτά ὑποστηρίζουν οἱ ζωόφιλοι, χωρίς νά λαμβάνουν ὑπ' ὄψιν τήν πνευματικὴ ζωὴ μικρῶν καί μεγάλων. Τά ζῶα, τά πάσης φύσεως ζῶα θά σταθοῦν κοντά μας, στίς δύσκολες στιγμές μας! Στόν πόνο μας! Στή μοναξιά μας! Στά βάσανά μας! Στίς ἀνησυχίες μας! Στήν ἐλπίδα τῆς ζωῆς μας! Στή μεταφυσικὴ ὄρασι τῆς ὑπάρξεώς μας!!!

• Τά ζῶακια, πού φυσικά κανένα συναίσθημα δέν ἔχουν, αὐτά εἶναι οἱ καλύτεροι φίλοι μας! Στ' ἀλήθεια: Θυμηθῆτε

τήν παραβολή τοῦ πλουσίου καί τοῦ Λαζάρου. Τά σκυλιά του ὁ πλούσιος δέν τά εἶχε γιά φιλία. Τά εἶχε γιά νά τρῶνε τόν κατάκοιτο Λάζαρο καί νά ρουφοῦν τό αἷμά του!!

- Οἱ φιλόζωοι ἔδωσαν πολλά βραβεῖα στά ζῶα, ἰδίως στά γατιά καί στά σκυλιά, καί μάλιστα σέ θέματα καλῆς υἰείας καί μακροζωίας. Ἀντιγράψουμε ἀπό ὀλοσέλιδο κείμενο καθημερινῆς ἐφημερίδας:

«Γιά νά μήν αισθάνωνται παραμελημένοι οἱ φίλοι τῶν γατιῶν, κάποιες μελέτες ἔχουν δείξει, ὅτι ἡ κατοχή, ἡ φιλία (γιατί ὄχι, καί τά φιλιά μιᾶς γάτας-λέμε ἐμεῖς!) συνδέονται μέ χαμηλότερο κίνδυνο θανάτου ἀπό καρδιακή προσβολή ἢ ἐγκεφαλικό, πιθανῶς ἐπειδὴ βοηθαίει στή μείωση τοῦ ἀγχους.

Εἶναι ἐπίσης πιθανόν τά ὀφέλη γιά τήν υἰεία ἀπό τήν κατοχή κατοικιδίου νά ὀφείλονται σέ δημογραφικούς παράγοντες.

Οἱ κάτοχοι σκύλων εἶναι συνήθως νεώτεροι καί πλουσιώτεροι ἀπό ὅσους δέν ἔχουν, χαρακτηριστικά πού συνδέονται μέ καλύτερη υἰεία.

Σέ μία μεγάλη μετα-ἀνάλυση, ὅταν παράγοντες, ὅπως ἡ ἡλικία, τό εἰσόδημα καί συμπεριφορές υἰείας, ὅπως τό

κάπνισμα, συνυπολογίστηκαν στίς στατιστικές ἀναλύσεις, πολλά ἀπό τά ὀφέλη γιά τήν υἰεία πού συνδέονταν μέ τήν κατοχή σκύλου, ἐξαφανίστηκαν.

Φυσικά τά κατοικίδια μερικές φορές, προσθέτουν καί ἀγχος. Ἡ ἐκπαίδευση ἑνός ζῶου στό σπίτι μπορεῖ νά σέ τρελάνει. Τά ἔξοδα τοῦ κτηνιάτρου μπορεῖ νά εἶναι ὑψηλά καί ἡ ἀπώλεια ἑνός κατοικιδίου εἶναι... ὀδυνηρή!».

- Ἐσεῖς πού εἶστε χριστιανοί, μή παρασυρθῆτε ἀπό τόν ὀλοσέλιδο τεράστιο τίτλο μεγάλης ἐφημερίδας: «Πάρτε ἔναν σκύλο, ἴσως ζήσετε περισσότερο»!

Ἀλλάξτε ὅπωςδήποτε τό ἀνόητο μῆνυμα. Ἄς τό ἀντικαταστήσετε:

—“Ὅσοι πιστοί, πάρτε στά χέρια σας τό Εὐαγγέλιο! Θά ζήσετε ὄχι ἀπλῶς περισσότερο! Θά ζήσετε αἰώνια.

—“Ὅσοι εἶστε γονεῖς, δεχθῆτε ἀπό τόν Θεό τῆς χαρᾶς παιδιά στήν ἀγκαλιά σας. Τό χαμόγελό τους θά εἶναι ἡ χαρά σας!

Οὔτε θηριάκια, οὔτε σκυλάκια!

Τά δύο παραπάνω σχόλια σέ ἕνα ἄγιο σκοπό ἀποβλέπουν: Τά παιδιά μας στό Χριστό καί τά σκυλάκια στόν ἀγρό. Ἐπί τέλους, ἄς ἀνοιξοῦμε τήν καρδιά μας. Τό μέλλον μας εἶναι ἡ πίστις στό Χριστό.

- Δέν εἶναι ψέμα ἡ ζωή. Εἶναι Ἀλήθεια καί Χαρά.

- Δέν εἶναι χρῆμα ἡ ζωή. Εἶναι αἰώνια ἀπόλαυσις.

- Δέν εἶναι ξενύχτια ἡ ζωή. Εἶναι εὐτυχία καί υἰεία, μέ ὄνειρο τήν Ἀνάστασι.

- Δέν εἶναι ἕνα ψέμα οὔτε ἕνα ὄνειρο. Εἶναι ἡ πιό βέβαιη πραγματικότητα.

- Δέν εἶναι ἀπάτη ἡ ζωή. Εἶναι ἀγάπη, ἡ πιό γλυκεῖα ἀγάπη, σάν κι αὐτήν πού ὀρίζει ἡ Γραφή: «Ὁ Θεός ἀγάπη ἐστίν».

- Χαρῆτε τήν πραγματικότητα!

“Ὅσοι μποροῦν, ἄς στείλουν τά 10 εὐρώ καί γιά τό 2026

Οἱ φίλοι ἀναγνώστες ἄς στείλουν τή συνδρομή (10 εὐρώ) καί γιά τό ἔτος 2026.

- Στό λογαριασμό:

0026.0236.39.0100353548 EUROBANK.
IBAN: GR 7902602360000390100353548

- Στό λογαριασμό:

123002002008865 ALPHA BANK.
IBAN: GR 120140 1230 1230 0200 2008 865

- Ταχυδρομικά στή διεύθυνσι: «**Βαπτιστής**», Χριστοκοπίδου 12, 10554, Ἀθήνα.

- Τοῦ ἔξωτερουκῶ τό ἔμβασμα στό ὄνομα «**Βαπτιστής**» (χωρίς τή λέξι Περιοδικό).

Τηλ.: 2103212713 - 6936941857.